

Rapport

Datum: 11 december 2007
Rapportnummer: 2007/304

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Utrecht hem op 11 januari 2006 na zijn aanhouding op dreigende toon heeft meegedeeld dat hij het aan zichzelf te danken had dat hij was aangehouden. Verzoeker acht dit niet professioneel.

Verzoeker klaagt er verder over dat de beheerder van dit korps pas op 9 januari 2007 heeft geoordeeld over zijn klacht van 14 maart 2006.

Ook klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder:

- het advies van de commissie voor de politiekachten van het korps van 22 november 2006 ten aanzien van het klachtonderdeel over het vervoer zonder autogordel niet heeft overgenomen in haar oordeel, en;

- de commissie voor de politiekachten bij de behandeling van zijn klacht op 8 november 2006 niet heeft samengesteld uit onafhankelijke leden.

Beoordeling

Algemeen

1. Verzoeker was in 2006 arts-assistent in een ziekenhuis te Utrecht en werd verdacht van stalking in de politieregio IJsselland.

2. Op 9 januari 2006 nam politieambtenaar L., tevens hulpofficier van justitie, van het regionale politiekorps Utrecht telefonisch contact op met verzoeker en verzocht hem om contact op te nemen met de politie in Zwolle.

3. Op 11 januari 2006 deelde de beveiliging van het ziekenhuis aan verzoeker mee dat hij vóór 12.00 uur telefonisch contact moest opnemen met de politie in Zwolle, omdat hij dit zou hebben afgesproken met L. Als hij dit niet zou doen, zou hij worden aangehouden.

Later die dag hielden twee ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht verzoeker in het ziekenhuis aan en brachten hem over naar een politiebureau te Utrecht in afwachting van transport naar Zwolle. Op dit politiebureau kwam hij in contact met L., die hem meedeelde dat hij dit aan zichzelf te danken had.

4. Verzoeker diende over het voorgaande op 14 maart 2006 een klacht in bij de korpschef van het regionale politiekorps Utrecht. In zijn klachtbrief deelde hij mee dat L. hem op 9 januari 2006 had verzocht om contact op te nemen met de politie in Zwolle. Omdat hij het druk had die dag, had hij L. hierop meegedeeld dat hij daar pas de volgende dag aan zou toekomen, nadat hij zijn advocaat had gesproken. Op 11 januari 2006 werd hem via de beveiliging van het ziekenhuis meegedeeld dat hij die dag vóór 12.00 uur contact moest

opnemen met Zwolle, omdat hij dit zou hebben afgesproken met L. Als hij dit niet zou doen, zou hij worden aangehouden. Verzoeker was er echter van overtuigd dat hij L. geen toezegging had gedaan over het tijdstip waarop hij naar Zwolle zou bellen. L. had hierover gelogen, aldus verzoeker.

Op het bureau kwam L. vervolgens zijn cel ingestormd en meldde hem, zonder zich voor te stellen, herhaaldelijk en op emotionele toon dat hij dit aan zichzelf te danken had. De toon waarop L. hem aansprak, vond verzoeker onheus en onfatsoenlijk.

Verder deelde verzoeker in zijn klachtbrief mee dat politieambtenaar K., een van de ambtenaren die hem had aangehouden, wel fatsoen en respect uitstraalde. Hij was het, in tegenstelling tot zijn collega, ook met hem eens dat het onveilig was hem in een auto zonder veiligheidsgordel te vervoeren.

5. In een door de klachtbehandelaar van het regionale politiekorps Utrecht opgemaakt rapport naar aanleiding van een gesprek met verzoeker van 30 juni 2006, is opgenomen dat verzoeker aan de klachtbehandelaar had verteld dat hij zonder autogordel was vervoerd. Dit vond hij niet correct.

6.1. De korpsbeheerder achtte de klacht bij brief van 9 januari 2007 niet gegrond en verwees voor haar motivering naar het advies van de commissie voor de politiekachten van dit korps van 22 november 2006.

Voorts deelde zij mee dat de commissie eveneens advies had uitgebracht over een klachtpunt dat verzoeker tijdens de hoorzitting naar voren had gebracht, namelijk het vervoer zonder autogordel. Omdat deze klacht niet in de klachtformulering was opgenomen en niet was betrokken in het onderzoek naar verzoekers klacht, onthield de korpsbeheerder zich op dit punt van een oordeel.

6.2. In het advies van 22 november 2006 deed de klachtencommissie ten aanzien van de klacht over L. de aanbeveling om deze niet gegrond te achten. Hoewel verzoeker tijdens de hoorzitting had verklaard dat hij op 11 januari 2006 om 11.30 uur wél contact had gehad met Zwolle, was de commissie van mening dat L. op de informatie uit Zwolle, dat géén contact was opgenomen, had mogen afgaan. Verder was gebleken dat L. alles in het werk had gesteld om de aanhouding te voorkomen. Dit, terwijl het bevel tot aanhouding al door de officier van justitie te Zwolle was afgegeven. Voorts kon de commissie niet met zekerheid vaststellen of L. zich in de cel had voorgesteld aan verzoeker, maar indien L. dit was vergeten, was verzoeker hierdoor niet automatisch onheus bejegend.

Wat betreft het vervoer naar het politiebureau van verzoeker zonder autogordel, adviseerde de commissie om de klacht gegrond te achten.

Deze klachtencommissie bestond ten tijde van de behandeling van verzoekers klacht uit een voormalig plaatsvervangend districtschef van het regionale politiekorps Utrecht, de

voormalig burgemeester van de gemeente Doorn en de burgemeester van Vianen.

Ten aanzien van het regionale politiekorps Utrecht

I. Ten aanzien van de mededeling van politieambtenaar L.

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat L. hem op 11 januari 2006 na zijn aanhouding op dreigende toon heeft meegedeeld dat hij het aan zichzelf te danken had dat hij was aangehouden. Volgens verzoeker was L. hierbij hevig emotioneel en herhaalde de kreet meerdere keren. Verzoeker heeft dit als onheus en onfatsoenlijk ervaren, en acht dit niet professioneel.

2. De plaatsvervangend korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond.

Hij verwees hierbij naar het eerdere oordeel van de korpsbeheerder over dit klachtonderdeel, en gaf daarbij aan dat hij geen reden had om het standpunt inzake deze klacht te wijzigen.

3. Politieambtenaar L. liet tijdens het onderzoek weten dat de politie vanaf 12 december 2005 meerdere keren bij verzoeker aan de deur was geweest. Verzoeker was dan niet thuis. De politie had daarom meerdere keren briefjes en visitekaartjes onder de deur door geschoven met het verzoek om contact met hen op te nemen. Hierop werd niet gereageerd. Medebewoners van de studentenflat gaven aan het vervelend te vinden elke keer de deur te moeten opendoen voor de politie, en gaven aan dat verzoeker in het ziekenhuis werkte.

Nadat L. had geverifieerd waar verzoeker precies werkte, nam hij op 9 januari 2006 telefonisch contact op met de beveiliging van het betreffende ziekenhuis, met het verzoek om verzoeker telefonisch contact met hem te laten opnemen. Toen verzoeker dit deed, deelde L. hem mee dat hij telefonisch contact diende op te nemen met de politie in Zwolle. L. gaf hem daarbij de tijd tot 11 januari 2006 tot vóór 12.00 uur. Als hij dit niet zou doen, zou hij op zijn werk worden aangehouden. Verzoeker beloofde hem dit op 10 januari 2006 te doen. Toen L. echter op 11 januari 2006 bleek dat verzoeker dit niet had gedaan, zocht hij opnieuw contact met de beveiliging van het ziekenhuis. L. deelde de beveiliging mee dat verzoeker nu het risico liep om op zijn werk ten overstaan van zijn collega's te worden aangehouden. Hierop kreeg hij van de beveiliging te horen dat verzoeker lachend had gezegd dat de politie toch niet zou komen. L. stuurde vervolgens twee politieambtenaren naar het ziekenhuis om verzoeker aan te houden.

Omdat verzoeker in afwachting van transport naar Zwolle in een wachtruimte op het politiebureau te Utrecht was geplaatst, liep L. bij verzoeker langs. L. wist niet meer of hij verzoeker een hand had gegeven en had gezegd wie hij was, maar hij had verzoeker toen

in duidelijke bewoordingen, maar zonder stemverheffing min of meer het volgende gezegd:

"Ik ben L., wijkagent (...) en je hebt mij aan de telefoon gehad. Ik heb geprobeerd met je toekomst als arts en je positie in het (...) (ziekenhuis; N.o.) rekening te houden en je hebt vijf weken de gelegenheid gehad om je te melden op het politiebureau (...). Dat je dit niet hebt gedaan betekent dus dat je nu hier zit en dat je dit aan jezelf te wijten hebt."

Hierop had L. de deur weer dicht gedaan en zijn werkzaamheden hervat, aldus L.

Beoordeling

4. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen. Dit vereiste brengt mee dat een ambtenaar burgers zoveel mogelijk correct te woord dient te staan en op zakelijke wijze informatie dient te verschaffen over de gevolgen van het handelen van een betrokkene. Dit betekent dat een politieambtenaar daarbij deëscalerend dient op te treden, en zich dient te onthouden van het maken van (onnodige) opmerkingen die dreigend kunnen overkomen.

5. De Nationale ombudsman overweegt als volgt.

Politieambtenaar L. heeft verzoeker, ongeacht eventuele afspraken, voldoende gelegenheid gegeven om telefonisch contact op te nemen met de politie in Zwolle. Een verzoek van de politie is immers niet vrijblijvend, en dient zo spoedig mogelijk te worden opgevolgd. De opmerking van L. was dan ook niet onjuist en wordt op zich niet als onheus of onfatsoenlijk gezien.

Desalniettemin is de ombudsman van oordeel dat de opmerking van L. op dat moment niet nodig was, en escalierend heeft gewerkt. Contact tussen L. en verzoeker was op het politiebureau immers niet noodzakelijk, omdat verzoeker slechts op het bureau verbleef in afwachting van transport naar Zwolle. Door verzoeker desondanks in zijn cel op te zoeken en hem al dan niet emotioneel of dreigend mee te delen dat hij de aanhouding aan zichzelf te danken had, heeft L. toch gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Ten aanzien van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht

II. Ten aanzien van de duur van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er verder over dat de korpsbeheerder pas op 9 januari 2007 heeft geoordeeld over zijn klacht van 14 maart 2006.

2. De plaatsvervangend korpsbeheerder achtte de klacht gegrond.

Hoewel verzoeker in het klachttraject mede debet was geweest aan enige vorm van vertraging in de behandeling van zijn klacht, was de periode gelegen tussen het aanbieden van de klachtrapportage aan de klachtencommissie en de afdoeningsbrief van de korpsbeheerder onaanvaardbaar lang geweest, aldus de plaatsvervangend korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit vereiste brengt met zich mee dat de politie klachten afhandelt binnen de daartoe gestelde wettelijke termijnen. In verband hiermee bepalen de Algemene wet bestuursrecht en de Politiewet 1993 dat de politie de klacht uiterlijk binnen achttien weken na ontvangst van het klaagschrift afhandelt (zie Achtergrond, onder 1. en 2.2.).

4. Het heeft tien maanden geduurd voordat de korpsbeheerder een oordeel gaf over de klacht van verzoeker. Dit is veel te lang. Hiermee is gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het niet-overnemen van het advies over de autogordel

Bevindingen

1. Ook klaagt verzoeker erover dat de korpsbeheerder het advies van de commissie voor de politiekklachten van het korps van 22 november 2006 ten aanzien van het klachtonderdeel over het vervoer zonder autogordel niet heeft overgenomen in haar oordeel.

2. De plaatsvervangend korpsbeheerder achtte de klacht gegrond.

In eerste aanleg was het klachtaspect niet benoemd en ter sprake gekomen bij de behandeling door de klachtbemiddelaar. Deze had dit klachtaspect dan ook niet meegenomen in zijn rapportage aan de klachtencommissie, waardoor het ook geen punt van bespreking was geweest op de hoorzitting tijdens de klachtenprocedure. De plaatsvervangend korpsbeheerder was echter van mening dat, indien de omstandigheden dit toelaten, personen op de achterbank van een politievoertuig vanuit

veiligheidsoverwegingen zoveel mogelijk dienen te worden vervoerd met de autogordel.

Beoordeling

3. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan in de afdoeningsbrief naar aanleiding van een klacht op alle klachtonderdelen dient in te gaan, tenzij er bijzondere redenen kunnen worden aangegeven om dat niet te doen.

4. Hoewel verzoeker in zijn klachtbrief van 14 maart 2006 niet geheel duidelijk heeft aangegeven of hij de klacht over de autogordel onderzocht wilde zien, is deze klacht in het gesprek met de klachtbehandelaar wel duidelijk naar voren gekomen. De korpsbeheerder heeft verder geen bijzondere redenen aangegeven om desondanks toch niet over die klacht te oordelen. Hierdoor is niet begrijpelijk waarom zij het advies van de klachtencommissie omtrent deze klacht niet in haar oordeel heeft overgenomen. De korpsbeheerder heeft hiermee gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de onafhankelijkheid van de commissieleden

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ten slotte over dat de korpsbeheerder de commissie voor de politiekachten bij de behandeling van zijn klacht op 8 november 2006 niet heeft samengesteld uit onafhankelijke leden.

Het ging verzoeker voornamelijk om de voormalig plaatsvervangend districtschef. Deze heeft volgens verzoeker duidelijke historische banden met de politie Utrecht, hetgeen werd bevestigd toen de beklaagde politieambtenaar L. hem zijn hand schudde en hem daarbij bij zijn voornaam noemde.

2. De plaatsvervangend korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond.

Uitgangspunt is dat een lid van de klachtencommissie niet zakelijk betrokken is (geweest) bij het optreden waarop de klacht betrekking heeft dan wel persoonlijke banden heeft met één of meer beklaagden. Wat betreft het feit dat de voormalig plaatsvervangend districtschef, die drieënhalf jaar geleden de dienst had verlaten, als voorzitter fungeerde, bestond bij de plaatsvervangend korpsbeheerder geen enkele twijfel over de mate van onafhankelijkheid waarmee de klacht was behandeld.

Beoordeling

3. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Dit verbod komt onder meer tot uiting in de Politiewet, waarin is bepaald dat een klachtencommissie moet bestaan uit onafhankelijke leden (zie Achtergrond, onder 2.1.). Deze bepaling is nader uitgewerkt in de Klachtenregeling politie regio Utrecht, waarin is voorgeschreven dat de korpsbeheerder geen leden voor de klachtencommissie benoemt die werkzaam zijn onder zijn verantwoordelijkheid, of direct of indirect betrokken zijn bij de gedraging waarover een klacht is ingediend (zie Achtergrond, onder 3.).

4. Op grond van het voorgaande kan worden vastgesteld dat de korpsbeheerder de klachtencommissie heeft samengesteld conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Anderzijds acht de Nationale ombudsman het niet onbegrijpelijk dat verzoeker een gevoel van partijdigheid ervoer, toen L. de voorzitter van de klachtencommissie tutoyeerde. Volgens de ombudsman was het dan ook gepast geweest als verzoeker hierop een uitleg zou hebben gekregen over de verhoudingen tussen de voorzitter en de beklagde, en hiertegen zijn bezwaren had kenbaar mogen maken.

Maar hoe dit ook zij, niet is gebleken dat de korpsbeheerder vooraf, bij de samenstelling van de commissie, op de hoogte was van eventueel persoonlijke banden tussen de leden. Haar kan daarom niet worden verweten dat zij heeft gehandeld in strijd met het verbod van vooringenomenheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Utrecht is gegrond, wegens schending van het vereiste van professionaliteit.

De klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht is

gegrond ten aanzien van:

- de duur van de klachtbehandeling, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;
- het niet overnemen van het advies van de klachtencommissie over de autogordel, wegens schending van het motiveringsvereiste en

niet gegrond ten aanzien:

- van de samenstelling van de klachtencommissie.

Onderzoek

Op 2 februari 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Utrecht, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Utrecht en over een gedraging van de beheerder van dit korps.

Naar deze gedragingen, die beide worden aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Daarnaast werd een ambtenaar de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Noch de korpsbeheerder noch verzoeker gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Brief van verzoeker van 12 november 2006.

Verzoekschrift van verzoeker van 1 februari 2007 met bijlagen.

Het standpunt van de korpsbeheerder van 6 augustus 2007.

De verklaring van politieambtenaar L. van het regionale politiekorps Utrecht.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.1.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft."

2. Politiewet 1993

2.1. Artikel 61

"1. Het regionale college stelt, op voorstel van de korpsbeheerder, nadere regels vast over de behandeling van klachten over gedragingen van ambtenaren van politie van het regionale politiekorps.

2. In de regels, bedoeld in het eerste lid, wordt voorzien in:

a. de instelling van een commissie, bestaande uit onafhankelijke leden, die op de wijze in de regeling te bepalen is belast met de behandeling van en advisering over in de regeling aangewezen categorieën van klachten waarbij zo nodig aandacht wordt geschonken aan de in onderdeel c genoemde aspecten;

(...)"

2.2. Artikel 66

"In afwijking van artikel 9:11, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt de klacht afgehandeld binnen tien weken of, indien een commissie als bedoeld in artikel 61, tweede lid, onder a, is belast met de behandeling van en advisering over de klacht, binnen veertien weken na de ontvangst van het klaagschrift."

3. Klachtenregeling Politie Regio Utrecht 2004

Artikel 11

"1. Er is een commissie voor de politiekklachten die de korpsbeheerder adviseert ten behoeve van de beslissing op klachten.

(...)

4. De leden en plaatsvervangende leden mogen niet werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder.

(...)

7. De commissieleden en hun plaatsvervangers worden benoemd en ontslagen door de korpsbeheerder.

(...)

11. De leden van de commissie voor de politiekklachten en de klachtonderzoekers mogen niet direct of indirect betrokken zijn bij de gedraging waarover een klacht is ingediend."